

פרטיכל מישיבת ועדת הכספים א.ס.א.

מיום 15.8.49 - כ"א אב תשי"ט

היו"ר ד.צ. פנקס

שר האוצר א. קפלן

חברי הועדה הנוכחים

- ב. רפפור
- א. אפרתי
- פ. נפתלי
- י. רוקח
- ד"ר י. בדר
- ש. דיין
- מ. בן עמי
- א. הרצפלד
- א. בן אליעזר

מטעם האוצר: ד"ר פורת

ד"ר ברגמן

מר רונן

מר עקביא

מטעם משרד המשפטים

ד"ר קצינגר

מטעם המזכירות מר רוזטי

יושב ראש הכנסת י. שפרינצק

סדר היום:

1. הקציב למשלח א/א/א לשטוקהולם, וכינוס בינפרלמנטרי.
2. סדר עבודה הועדה והבאה החקציב לסליאה.
3. מס קליטה.

1. הקציב למשלח לשטוקהולם, וכינוס בינפרלמנטרי.

פוחח את הישיבה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

יושב ראש ועדת הכנסת, מר הררי בקש להודיע שועדת
הכנסת החליטה שהכנסת תשגר משלחת של 4 חברים פלוס
בלשטוקהולם, לכנוס הבניפרלמנטרי של עמים שונים.
יו"ר ועדת הכנסת מבקש אשור לחקציב למשלחת זאת.

ד"ר י. בדר:

בענין זה קיימת אי הבנה יסודית. הארגון הבינפרלמנטו
הוא ארגון בלתי רשמי. לא פרלמנטים משתתפים בו, אלא
ליגות פרלמנטריות מארצות שונות, ובדרך כלל, בליגה
פרלמנטרית יושבים חברי הפרלמנט של שני הבתים.
הליגות האלו שולחות על כספן, אולי לפעמים גם בתמיכה
כספית מוגבלת של השלטונות, נציגים לכינוסים בינ-
פרלמנטריים. ענין זה אינו שייך לוועדת הכנסת, כי אם
לחברי הכנסת. אם יש איזו שהיא הגבלה בשליחיות
כאלה, הרי היא זו שהליגה הבינאומית שומרת על/
כך שבמשלחות כאלה ישתתפו חברי כל המפלגות, ולא
דוקא מפלגת הרוב. היו משלחות שלא נתקבלו, והיתה
חקירה, ודרשו שתבוא משלחת של האופוזיציה גם כן.
ענין זה שייך לצבור, לעתונות, לחברי הכנסת, ואולי
גם לשטוקהולם. אם חתיה הנטיה הטוטליטרית ש היתה
בוועדת הכנסת בימים האחרונים בענין זה, יהיה צורך
לדרוש ויכוח בכנסת בקשר לכך.
נגד זה שהכנסת תקציב מתקציבה כסף לכל הענין הזה.
אם הליגה הפרלמנטרית הישראלית תפנה לממשלה, יהיה
פנאי לאוצר לחשוב על הענין ולהביא הצעות. אולם כל
זמן שהליגה אינה קיימת ואינה שולחת משלחת, נגד
כל הענין, וחושב ששר האוצר יסכים אתו הפעם.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אשור חוקי למשלחת, חתיה החלטת הכנסת.

י. רוקח:

מבין שענין זה שייך לצבור, ומקביל לליגות כגון
הליגה לקשרי ירירות. הולכים כאן באותה הדרך
שנקטו בה בירושלים, כאשר היה הרושם, שבגלל
איבה למפלגה מסוימת לא השלימו את הנשיאות. רוצים

בגלל התנגדות של סיעות ידועות לציונים הכלליים ול"חרות" לקפת אותם. טוען שזה אינו הוגן למחוק סיעות יותר גדולות, ולהכניס בעקיפין סיעה יותר קטנה בטענה שנציג אותה סיעה הוא יושב ראש בוועדה. מתנגד להקצבה $\frac{2}{3}$ מבקש רשות להביע את דעתו בכנסת ולמחות. מציע להחזיר לוועדה הכנסת בתור משאלה מטעם ועדה הכספים את התנאי הבא: או שתהיה רפרזנטציה הגונה של הסיעות, או שאל יוציאו כסף לדבר זה.

ב. רפטור:
=====

בוועדה הכנסת נדון ענין הנסיעה, ונתקבל ברוב. ברשות חברי ועדה הכנסת לדרוש, אם הם רוצים בכך, שהחוק יופיע בפני הכנסת, ושהכנסת תחליט. אינו סבור שועדת הכספים יכולה להחליט על הקציב לנסיעה פרלמנטרית, ועל ידי כך לקבוע את עמדתה הפרינציפיונית של הכנסת. אינו מתנגד לכך שהענין יובא לכנסת $\frac{2}{3}$ הנמוק שהנסיעה היא נסיעה בלתי רשמית אינו קיים לדעתו, כי כדאי למדינת ישראל, מבחינת השפעתה, שתהיה מיוצגת בשמוקהולם. כמה יסעו ואיך יסעו, על זה צריכה להחליט ועדת הכספים.

מ. בן עמי:
=====

אין לקפת סיעות מסוימות. בין הסיעות שלא באו בחשבון היתה סיעת הספרדים. חבר הכנסת גלומסקא חשב להסתייג בענין זה.

ועדת הכספים צריכה לדאוג לכך שהוצאות תהיינה מנימליות ביותר. היצוג אינו צריך להיות אלא יצוג סמלי, כי הוא אינו מביא א/ פרי או חועלת למדינת ישראל. זה סמלי לכך שקיים בישראל רצון לחיים פרלמנטריים, ושהפרלמנט שלנו מיוצג. אין ועדת הכנסת יכולה לחייב בהחלטותיה את ועדת הכספים. ועדת הכנסת צריכה להביא את הדבר להחלטה עקרונית בכנסת, והיה אם תקבל הכנסת את ההחלטה, יבוא הדבר לוועדה הכספים.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

שואל אם שר האוצר יכול לממן את משלחת על דעת עצמו, בלי החלטת הכנסת, ומקבל תשובה משר האוצר

שאפשר להוציא את הסכום מהרזרבה הכללית.

י. רוקח:

=====

טוען שמוזר שועדה פונה לוועדה הכספית לאשר הוצאה.
הממשלה צריכה לבוא ולומר שהיא מבקשת להקציב
סכום מסוים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

=====

טוען שהצד הפרוצידורלי צריך להיות שונה. הועדה
יכולה להתחילט שהכנסת בעצמה תקבע בקשר לכך, ואז
י/רוד העניין מעל הפרק. מצד שני יכולה הועדה
להצביע על הסכום, ועל מספר החברים, וחברים יכולים
להסתייג.

א. הרצפלד:

=====

מציע ששר האוצר ינסה לבוא לידי הבנה עם יו"ר.
הכנסת בעניין זה.

ד"ר י. בדר:

=====

מציע לא לדחות את העניין. הצעתו היא לדחות את
הדרישה להקצבה, אולם יש להתחילט על כך בישיבה זו.
טוען שאם הכנסת תקציב סכום למשלחת הפרלמנטר
ואם זו תהיה משלחת פרלמנטרית ולא ליגה, לא תהיה
המשלחת מסוגלת להופיע בשטוקהולם.

א. אפרתי:

=====

מציע שהועדה לא תדון בעניין זה. מביאים לפני
הועדה מקרה של משלחת היוצאת לחו"ל בפעם השניה,
אולם בינתיים יוצאות משלחות רבות ואינן מבקשות
את אשור הועדה. אינו מבין מדוע דוקא במקרים כאלה
על הועדה לחוות דעה.

סיכום:

=====

הועדה החליטה לא לדון בעניין המשלחת ותקציבה כרגע,
עד שהכנסת תחליט בפרוינציפ אם לשלוח, בזה ואת מי
לשלוח.

2. סדר עבודה הועדה והבאת התקציב למליאה.

י. רוקח:

=====

מוכן להביא הצעה בקשר למס שעשועים. שר האוצר
אמר שיודיע מה הוחלט בקשר לנעליים, מבקש לדעת
את ההחלטה, ומקבל חשובה משר האוצר שבישיבת מחר

בבקר של הממשלה ידונו בענין זה.
 טוען שראה את מפי היחר והסובסידיות עד הראשון
 להפרייל. שואל אם אפשר לקבל את החומר עד יוני,
 ומקבל חשובה משר האוצר שהדבר יהיה קשה משום שלא
 נתקבל עדיין חומר מהמשרדים, אולם ישתדל להכין
 משהו בענין זה.

יו"ר הכנסת י' שפרינצק:

לרגל המצב בוועדת הכספים בענין התקציב, מודאגה
 הנשיאוח מאד. מסביר שנשארו רק 14 יום עד הראשון
 לספטמבר, התאריך אשר בו מוכרז התקציב להיות
 מוצבע, כי אחרת יהיה צורך לבקש מהכנסת אישור לעוד
 חודש נוסף. שואל מה המצב בוועדה, ואם הפחת מספר
 ישיבות המליאה במשך השבוע הבא חוכל להבטיח את הבאת
 התקציב לכנסת בזמן.

היו"ר ד.צ. פנקס:

מסכם את החומר שעל הועדה לעבור עליו, ומגיע לידי
 מסקנה שאם תחבטלנה ישיבות המליאה בשבוע הבא,
 ובעבודה מאמצת מאד של הועדה, חוכל הועדה לגמור
 את העבודה ימים מספר לפני הראשון לספטמבר.

ב. רפפור:

סבור שאפשר היה להתחיל במליאה את הדיון על התקציב
 כבר לפני מספר ימים. מציע להביא לכנסת בכל פעם
 חלק נוסף של החומר, ובינתיים תמשיך הועדה
 בעבודה, וחשיג מדי פעם את הכנסת בכדי שחוכל
 למסור חומר נוסף.

ד"ר י' בדר:

סבור שיו"ר הכנסת חייב לשמור על כבוד הכנסת,
 ועל כבוד ועדת הכספים. ישנה טענה בקהל שהועדה
 והכנסת אחרה את הבאת התקציב. טוען שזו עובדה
 שכיום, חודשים אחרי הבאת התקציב בכנסת, לא
 קבלה הועדה הצעות מספר של הממשלה בנוגע למספר
 חוקים יסודיים. הועדה עובדה קשה. אין זו אשמה
 של עובדי משרדו של שר האוצר, אום בודאי ובודאי
 לא אשמה הממשלה או אשמת הועדה, וכן גם לא
 אשמת האופוזיציה שבועדה. מוכן לעשות הכל בבדי

להחיש את עבודת הועדה, אוטם אסור לועדה לבזבוז זמן ולדרון על פרינציפלים בגלל זה שאין הצעות מוכנות מטעם האוצר. גם המליאה מבזבזה זמן ללא סוף. דנים בהצעות חוקים חשובות אולם ארוכות ומסובכות מאד, ועל חברי הועדה להשתתף בישיבות אלו, בזמן שיכלו לשבת בוועדה ולהכין חומר.

מציע שתוק מס ההכנסה יובא לכנסת מחר או מחרתיים לדיון, ולא בשבוע הבא. מציע לשר האוצר שתוק התקציב והחקציב עצמו יתקבלו בחודש הזה לשנה אחת, מבלי לפכות לחקיקה של החוקים המיוחדים על מס ירושה ועל מס ארנונה וקליטה. מציע להוסיף לחוק התקציב סעיף האומר: "עד כמה שבצוע התקציב חלוי בחקיקת חוקים נוספים, בצוע הסעיפים האלה חלוי בחקיקה נוספת של החוקים הנוגעים בדבר". סבור שבדרך זאת אפשר יהיה בשנה הראשונה לשמור את הממשלה והמדינה מהוספת עוד תקציב לחודש.

מ. בן עמי:

=====

טוען שהדברים אינם כל כך חמורים כפי שמתארים אותם, מבחינת הטלת אשמות בין על הועדה, הכנסת או הממשלה לא יפלא אם התקציב הזה אשר הוא הראשון למדינה, וכרוך בארבעה חוקים חדשים ובהיקונים יסודיים לשנים שלשה חוקים, דורש עבודה רבה. אף אחד מעוניין בעכוב. אינו רואה כל אפשרות לבוא לכנסת עם תקציב ללא החוקים עצמם. יש להביא תקציב שלם. אולם אין הכרח להביא את כל החוקים בבת אחת. שואל מדוע לא הביאו עדיין את חוק מס ההכנסה, למליאה. בעד הצעת יו"ר הכנסת שבשבוע הבא התבטלנה רוב ישיבות הכנסת, והועדה תעבוד באופן אינטנסיבי ביותר. מקמיד תנאי, שהאוצר יגיש לוועדה את כל החוקים.

י. רוקח:

=====

אינו סובר שהועדה פגרה בעבודה, להפך היא עובדת בלי הפסק. אוטם ישנן ישיבות אשר אינן מביאות כל חוקלת. אנשי הועדה יושבים מהבקר עד הלילה, ומכיון שהדיונים הם לא בענייני נאומים פוליטיים, אלא על

כאשר הועדה יושבת בשעות מאוחרות, וחברי הועדה עייפי אין היא יכולה להתרכז ולהוציא עבודה פרודוקטיבית. בעד ביטול מספר ישיבות ה כנסת. מציע להוציא סכומים מסוימים מהקציב כרגע ולדון עליהם בתאריך יוחר מאוחר, בהתאם להצעת ד"ר י. בדר. מציע לא ססיים את הדיונים על חוקים אחרים, כגון: ארנונה, ולהכניס אותם להקציב הבלתי רגיל.

פ. נפתלי:

=====

מציע להביא לכנסת את חוק מס ההכנסה, ולצמצם בשבוע הבא את ישיבות הכנסת עד כמה שאפשר. לשבת 4 ימים שלמים לפחות בוועדה הכספיים ולגמור את העבודה. בשבוע אחרי זה אפשר לעצור לגמור את התקציב. טוען שאי אפשר להחליט על תקציב בלי להחליט על חוקים שהם הבסיס של התקציב. בעקבות דברי מר רוקח, ע"ש-א מוציא מן הכלל חוק אחד, את הארנונה, אשר ע"יה אפשר יהיה לדון אחר כך. במקרה זה גם ההוצאה תלויה באותו חוק. אולם לדברים האחרים לא יתכן להכניס לתקציב סכום של הכנסה בלי הסוס.

שר האוצר א. קפלן:

=====

מס ההכנסה הובא לפני הועדה לפני חודשיים. הועדה גמרה את הדיון בחוק זה בשבוע שעבר. ביום רביעי בקשו עוד לנסח כמה הסתיגויות. היום עברה כאן הסתיגו נוספת, וליו"ר יש בחיק יש שתי הסתיגויות נוספות. מטעם האוצר אין כל מניעה להמשכת העבודה ולהבאת החוק מיד לכנסת. מס שבח מקרקעין יהיה מוכן קרוב לודאי, מחר, לאחר שהועדה גמרה לעבור עליו. יתכן שיהיו שוב הצעות נוספות והסתיגויות. מס בולים היה מונח פה על השולחן, ובשבוע שעבר דנו עליו במספר ישיבות. אם מר רוקח יביא מחר את הטבלה, מצד האוצר, יכול החוק ללכת לכנסת. מס ירששה, לאחר ההצעות שנשמעו ה יום, ואו הועדה תשב ביום ששי יהיה מוכן. את מס הארנונה אפשר לגמור ביום שני, הבא, שתקבלו נסוח מלא על החוק. במס קליטה אנו מציעים שלרה של מסים אשר במדינות אחרות

המדינה. מציע להפחית את מספר ישיבות הועדה
ולעבוד יותר קשה בוועדה.

יו"ר ד.צ. פנקס:

להצדקת הועדה טוען שבמשך ששת השבועות שלא היה
בארץ, ראה לפי המספר הגדול של הפרוטוקולים
שהצטברו שהועדה עבדה קשה. בשבועיים האחרונים
קיימה הועדה 13 ישיבות, גם עד שעה 12 בלילה.
לגבי המשך העבודה, ממליץ על הוצאת הארנונה,

א. תפוחי:

מכיון שהארנונה היא 6000 ליהודים ואלף לירוח,
אפשר להקטין את שיקום החיילים לע"ץ במכוס זה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

מבקש את שר האוצר להביע את דעתו בקשר לכך מחר.
חושב שהוצאת הארנונה מהתקציב הוא רעיון טוב אשר
יקל על הועדה בשתיים שלש ישיבות. אשר לדיון במס-
הכנסה, לא היחה אפשרות להביא אותו בפני הכנסת
עד היום. אפשר לעשות זאת מחר, ומצד הועדה אין
עקוב לכך. אי אפשר לקבל את הצעת ד"ר בדר לרשום
בתקציב סכומים שאין להם בסיס חוקי. נשאר עוד
שני חוקים שצריכים להיבדק לנסוח מס שבת מקרקעין
ומס ירושה. בענין מס קליטה יכולה להיות החלטה
קלה מאד, אם תבוא הועדה לידי הסכם להוסיף על
מס ההכנסה סכום מסוים. חושב שאפשר לגמור את
העבודה עד הראשון לספטמבר.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק:

מכיון שהוחלט לדון בכנסת בשיבה הבאה על חוק
השיפוט הצבאי, נדון בחוק מס הכנסה מיד אחרי
זה. ביום ב' וג' פבור שלא שהייתה ישיבות
המליאה. תחקים ישיבת המליאה ביום ד'. בינתיים
העבוד הועדה כמיטב יכולתה, ואפילו בימים שמחוץ
לישיבות הכנסת.

סיכום:

הועדה קבלה את דברי יושב ראש הכנסת.

3. מס קליטה

ב. רפטור:

מציע ששני מליון פונט יעברו למס הכנסה, מחוץ הנחה
 מסכום זה של שני מליון פונט יעלה את הדרגות היותר
 גבוהות המשלמות מס הכנסה. בהתאם לזה תציע סיעה
 מספרים בדרגות השונות.

ד"ר י. בדר:

מתנגד למס קליטה בצורה מס דירות, כי זה פוגע בעקרון
 שער שלא תהיה מחלקה כלכלית, ההכנסה מהבתים היא קודם
 כל רכוש בעלי הבתים.

מוסיף שמס זה מטיל מעמסה נוספת על הבתים, ה/

המס יעלה את אינדקס המחיה.

המס יפגע גם בפועלים החלויים בהכנסתם הקבועה, ואשר
 אין אפשרות לדרוש מהם תשלום מס עקיפין נוסף.
 נגד הגדלת מס הכנסה, למרות העובדה שזה היה יותר
 צודק, כי הוא סבור שמס ההכנסה בצורתו הנוכחית
 הוא הגבוהה ביותר שאפשר לגבות, אם אין רצון לותר
 לגמרי על החשק והרצון הטוב לעבודה. אין אפשרות
 להגדיל את הדרגה הגבוהה של 75% ובודאי שאי אפשר
 להגדיל את המס בדרגות הנמוכות. מציע להגדיל את
 הכנסת המדינה ממס הכנסה על ידי הטלת מס הכנסה על
 הקואופרטיבים, ולמצוא דרכים לחסכון בהוצאות.

פ. נפתלי:

חושב שההצעה המקורית בקשר עם שכר הדירה אינה בלתי
 לכן יש לותר על הרעיון ברגע זה. אינו חאה אפשרות
 אחרת מאשר לקבל את שני מליון הפונט על ידי הוספת
 למס הכנסה. ההסמכה צריכה להיות על כל משלם המס,
 על הדרגות הנמוכות והגבוהות. הרעיון היסודי של
 מס קליטה היה שכל אזרחי ישראל שהוא מסודר ויש לו
 הכנסה יקבל על עצמו בשנה זאת תשלום מיותר לקליטה
 העליונה. אינו רוצה ברגע זה להציע את הדירוג, זה יכול
 להיות בין 3 ל-5 אחוז בדרגות הנמוכות, ויותר
 בדרגות היותר גבוהות על ידי כך אפשר לקבל את הסכום
 של שני מליון. אינו מתנגד לאחוז שווה בכל הדרגות.

מ. בן עמי:
=====

יש להטיל את המס על כל האוכלוסיה. אין ברירה,
אלא להעלות את מס ההכנסה. מבקש את שהאוצר להביא
הצעה ממשית שאפשר יהיה לדון עליה.
כל אשר בארץ חייב לשמוח שהוא יכול להשתתף במס
זה.

י. רוקח:
=====

שואל אם המס הוטל על חברות. שואל כמה האוצר יקבל
מזה במשך השנה. שואל מה פירוש ההגדרה של 3%.
שואל אם שר האוצר עומד על נקודת התקפה של 900
לירה, ומקבל תשובה חיובית. מבקש רשות להביא הצעה
מנוסחת מחר בערב. שואל מה הסכום שנכנס כמס
הכנסה מחברות, לעומת הסכום שנכנס מאינדיבידואלים

שר האוצר א. קפלן:
=====

המס לא יחול על חברות, כי החוספת על חברות הייתה
גדולה, מ-40-50 אחוז. אם הועדה תחליט על כך,
ינסה להציע הצעה מחר בערב. המס יוטל על כל משלמי
המס האינדיבידואלי. יש הצעה שהמס יהיה 5%
מההכנסה, ויש הצעה של דירוג מ-3-5%. איננו בטוח,
אולם סבור שחברות סכניסוח כ-30% ממס ההכנסה.
לשאלת בן עליעזר אם אין כל אפשרות למצוא
דרך לקימוצים עונה שישמח אם יראו לא על קימוצים
קצת מעשיים ומעיר שלחנוך החליטה וסוכנות לא להקצ
שום תקציב.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

בעד זה שכל העם ישתתף במס קליטה. מציע מס מנימלי
ונומינלי שכל אדם מישראל יחזן לשנה למס קליטה.
מציע את הסכום של לירה לנפש. זה לא יספיק, ואז
אפשר להוסיף על מס הכנסה. אם זה בלתי אפשרי,
מציע הגדלה של מס ההכנסה גם מחברות, 10% מכל
משלם מס, כולל חברות. זה יתן כמעט שני מליון
לגרה

לירה. מודיע שלפי החוק כל הקואופרטיבים חייבים במס פרט לאלה העוסקים רק עם חבריהם, פרט לקואופרטיבים ששר האוצר ישתרר אחם באשור ועדת הכספים. בקשר להצעה על קמוצים, אינו רואה אפשרות לקבל אותה עם לא יצביעו על מה לקמט.

מציע לדחות את הדיון על מס שכר עבודה שיציע אותו.

ד"ר י. בדר:
=====

הועדה החליטה לא לדחות את הדיון על מס קליטה. ד"ר בדר שומר לעצמו זכות הסתיגות.

סיכום:
=====

הוחלט להצביע בקשר למס קליטה מחר בערב. החברים נתבקשו לנסח את הצעותיהם, והחמ"פ. נפתלי וב. רפפור, אשר הצעותיהם קשורות בירוג, נתבקשו להביא הצעות בירוג.

ד"ר בדר:
=====

הוסכם שבויכוח הכללי על התקציב יכללו כל החוקים הנוספים, אולם שום פיקציה יורידית לא תוכל להביא לידי זה שהצעת חוק נוסף בנוגע לתוספת היחה כלולה בויכוח. דורש קריאה ראשונה בויכוח כללי בכנסת בקשר להצעת חוק שהוא מציע, כי שר האוצר לא הזכיר אותו אפילו.

דהיו"ר ד.צ. פנקס:
=====

מצטער לציין שדרישתו של ד"ר בדרה יא בלתי חוקית, היות וסוכם שכל מה שקשור בחוקים §ל התקציב/עם השנויים יהיה בועדה. כל החוקים המבססים את התקציב נחשבים כנקראים בקריאה ראשונה בכנסת, וכשם שלא תהיה כעת קריאה ראשונה על ארנונה, כן אי אפשר שתהיה קריאה ראשונה על הצעת חוק אחרת. מודיע שקבל שחי הסתיגויות נוספות של חברות הכנסת בקשר למס ההכנסה של האשה העובדת.